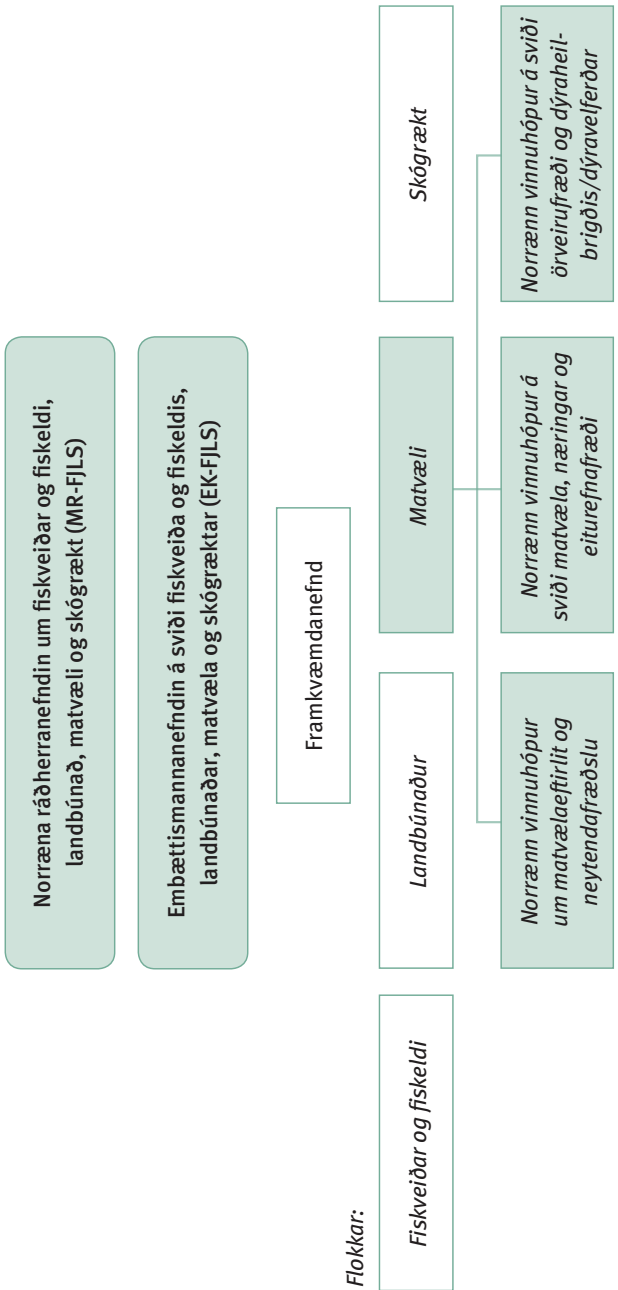

Það er norræna ráðherranefndin um fiskveiðar og fiskeldi, landbúnað, matvæli og skógrækt sem ákveður pólitíska tilhögun matvælasamstarfsins. Sameiginleg embættismannanefnd sinnir öllum þessum málaflokkum, en síðan er þeim skipt í fjóra flokka, og er matvælasviðið einn þeirra.

Nánari upplýsingar um samstarf á matvælasviði:
www.norden.org/livs eða í síma +45 33 96 02 00

Matvæli, næring og eiturefnafræði (NKMT)

Starfshópur þessi hefur umsjón með aðgerðum á sviði matvæla og næringar, matarmenningar og -gæða auk efnafræðilegs og eiturefnafræðilegs áhættumats. Hópurinn leggur áherslu á að verkefni hans séu mikilvæg bæði út frá næringarfræði og eiturefnafræði.

Starf hópsins er því í samræmi við markmið sem sett eru í stefnu-áætlun um sjálfbæra þróun á Norðurlöndum en þar er lögð áhersla á að skoða bæði öryggi einstakra fæðutegunda og fæðunnar í heild sinni og eins að þessir þættir séu skoðaðir í samhengi. Til dæmis er áhætta sem fylgir koffínneyslu metin og er gert ráð fyrir niðurstöðurnar leiði til þess að ESB komi með ráðgjöf varðandi hóflega dagskammta af koffíni.

Hollur matur, meiri hreyfing, betra líf
Matvælasvið og félags- og heilbrigðissvið hafa gert sameiginlega aðgerðaáætlun til þess að bæta heilsu og lífsgæði fólks með mataræði og líkamlegri hreyfingu. Aðgerðaáætlun er til komin vegna ógnvænlegrar þróunar þar sem ofþyngd og óhollir lífnaðarhættir eru sívaxandi vandamál meðal Norðurlandabúa.

Aðgerðaáætluninni er ætlað að efla aðgerðir í löndunum til þess að brýna fyrir fólki mikilvægi hollustu í mataræði og líkamlegrar hreyfingar. Því er lögð áhersla á aðgerðir þar sem norræn nytsemi felur í sér meiri skilvirkni aðgerða þeirra sem gripið er til í löndunum. Aðgerðaáætlunin er einnig framlag Norðurlandanna í alþjóðlega umræðu um forvarnir gegn offitu.

Í aðgerðaáætluninni eru talin upp sameiginleg markmið Norðurlandanna varðandi þróun mataræðis og lífnaðarháttá almennings, einnig varðandi tíðni ofþyngdar og félagslegan ójöfnuð í heilbrigðismálum á komandi árum. Þá eru þar að finna tillögur að sameiginlegum aðgerðum, til dæmis samnorrænni vöktun á þróun mála.

Í aðgerðaáætluninni er einnig greint frá því hvernig beina skuli norrænum aðgerðum að því að bæta forsendur barna og unglunga til þess að velja hollt, að auðvelda almenningi að velja hollustuna og beina sérstaklega sjónum að þeim hópum í þjóðfélaginu sem eru hvað mest berskjaldaðir í þessum málum. Í samræmi við þetta verður hrint af stað verkefnum um norrænar merkingar á næringargildi matvæla, gerður verður listi yfir árangursríkar norrænar aðgerðir til eflingar heilsu fólks og borin saman reynsla af upplýsingaerferðum í löndunum.

Norrænt-baltneskt samstarf

Auk samstarfs Norðurlandabjóðanna sjálfra er sjónum beint að auknu samstarfi við aðrar nágrannabjóðir, einkum Eystrasaltsríkin. Norrænir og baltneskir ráðherrar funda á þriggja ára fresti en embættismenn þeirra funda á ári hverju. Þá starfa tveir hópar á matvælasviði, annar að lýðheilsu og matvælaöryggi en hinn að dýraheilbrigði/dýravelferð.

Norrænt samstarf um hollan og öruggan mat

Norrænt samstarf á matvælasviði á þátt í að almenningur á Norðurlöndum getur treyst á nægt framboð á góðum og hollum matvælum.

Áherslur í norrænu matvælasamstarfi eru fjórþættar

- að standa vörð um heilbrigði neytenda með öflugu matvælaöryggi
- að stuðla að dýraheilbrigði og dýravelferð
- að bæta merkingar, markaðssetningu og rekjanleika matvæla
- að hvetja almenning til aukinnar hollustu í mataræði og lífnaðarháttum

Markmið samstarfsins er að samnýta sérfræðipækkingu og mannafla í stjórnsýslu og auka norræn áhrif á alþjóðaðróun á matvælasviði.

Matvælasamstarfið felst í því að taka fyrir mál sem eru ofarlega á baugi í stjórnmálum, að efla samstarf framleiðenda, neytenda og yfirvalda, að beita kröftunum að fáum útvöldum forgangssviðum og að efla, nýta og dreifa þekkingu.

Á matvælasviði starfa þrír fastir hópar. Hvern hóp skipa 10–12 fulltrúar yfirvalda og sérfræðingar og funda þeir tvisvar á ári á mismunandi stöðum á Norðurlöndum. Þar er skipst á gagnlegum upplýsingum um helstu nýjungar á matvælasviði. Þá eru fjallað um alþjóðleg málefni, nýjar tillögur og hugmyndir auk þess sem rædd eru málefni sem hæst ber á sviði matvæla og er sú umræða undirbúin sérstaklega fyrir hvern fund.

© DMA. Mynd: Lars Ranek

Matvælaeftirlit og neytendafræðsla (NMF)

Þessi hópur sér um aðgerðir á sviði löggjafar, eftirlits, merkinga og neytendafræðslu. Hópurinn á meðal annars að beita sér fyrir samræmingu á aðgerðum yfirvalda á Norðurlöndum og gera þær skilvirkar. Starf hópsins tekur til allrar keðjunnar frá hráefnum til fullunninnar matvöru.

Eitt verkefni hópsins er að kalla inn ólöglegar afurðir af markaði. Matvælaeftirlitin í löndunum vinna saman að sameiginlegum skilningi og jafnvel ráðgjöf að lokinni skýrslugjöf í geiranum. Þá má nefna samnorræna eftirlitsherferð út af villandi merkingum.

Árleg norræn eftirlitsráðstefna

Það dylst engum sem fylgist með umræðu um matvælaeftirlit að hér er um að ræða mjög vandasamt verkefni. Því er afar mikilvægt að Norðurlandþjóðirnar miðli hver annarri af reynslu sinni á þessu sviði. Árlega er haldin eftirlitsráðstefna um afmarkað efni, til dæmis daglegt starf og verkfæri eftirlitsaðila í löndunum. Markmið ráðstefnunnar er að rækta og efla norræn tengslanet starfsfólks matvælaeftirlitsins og auka hæfni þess. Annað markmið er að fá matvælaiðnaðinn til leiks.

© Eksportutvalget for fisk. Mynd: Per Allsen

Mynd: PhotoDisc

Embættismannanefndin veitir árlega fé sem hóparnir verja til verkefna. Um er að ræða mjög margvísleg verkefni, allt frá málþingum sérfræðinga til rannsókna sem spanna yfir fleiri ár. Verkefnum lýkur með skýrslugerð en skýrslurnar er að finna á vef Norrænu ráðherranefndarinnar (www.norden.org/publikationer).

Hóparnir taka virkan þátt hver á sínu sviði í að hafa áhrif á norrænt rannsókn- og þróunarsamstarf og fylgja eftir upplýsingaáætlunum sem samþykktar hafa verið.

Þá fylgjast starfshóparnir með alþjóðlegri þróun hver á sínu sviði og leggja fram tillögur um hvernig efla megi sameiginlega afstöðu Norðurlandanna innan vébanda ESB/EES, Alþjóðaheilbrigðisstofnunar, Alþjóðamatvælastofnunar og Fæðustaðlaskrárnefndar Sameinuðu þjóðanna.

Mynd: PhotoDisc

Örveirufraði, dýraheilbrigði og dýravelferð (NMDD)

Starfssvið hópsins spannar aðgerðir varðandi örveirufraði, örveirufraðilegt áhættumat og mannsmitanlega dýrasjúkdóma auk heilbrigðis og velferðar dýra til manneldis, þar á meðal eldisfisks.

Viðbragðsáætlanir í dýralækningum

Á Norðurlöndum er löng hefð fyrir að vinna bug á og efla forvarnir gegn alvarlegum smitsjúkdómum í dýrum. Því eru viðbragðsáætlanir í dýralækningum eflar til þess að Norðurlandþjóðirnar geti haft stjórn á alvarlegum smitsjúkdómum og matsmitanlegum dýrasjúkdómum.

Norrænu ráðherrarnir hafa samþykkt stefnuáætlun fyrir norrænt samstarf um viðbragðsáætlanir í dýralækningum. Til að byrja með byggist hún á áætlunum og aðgerðum á sviði samskipta, öflun nýrrar þekkingar og miðlun reynslu. Það felur til dæmis í sér varnaðarkerfi í líkingu við það sem þekkist á alþjóðavettvangi.

Í samstarfinu er einnig lögð áhersla á viðbragsáætlanir með hugsanlegri þátttöku Eystrasaltsríkjanna enda virða sjúkdómar þessi ekki alltaf landamæri ríkjanna.